

Yttrande 2020-02-12

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

dnr S2019/04594/SF

Yttrande angående betänkande ”Ett bättre premiepensionssystem”

Sveriges Konsumenter är i grunden positiva till utredarens förslag om att upphandla fonder baserat på ekonomiska och hållbarhetsmässiga aspekter. Vi bedömer att förslaget bör leda till att de mest oseriösa aktörerna rensas bort och förhoppningsvis slipper skandaler som Falcon Funds etc. Eftersom avgifterna är starkt pressade är riskerna för att spararna hamnar i dyra och dåliga val också låga. Valarkitekturen förefaller vara relativt enkel vilket underlättar för spararna att förstå sina övergripande valmöjligheter, även om de individuella fondvalen fortsatt lär vara en utmaning för de flesta.

Däremot ser vi stora risker när det gäller att leva upp till målet om att fonderna på fondtorget ska vara hållbara. Vi är bekymrade över att hållbarhetskraven inte definieras närmare och att krav på hänsyn till hållbarhet inte ingår i lagtexten. Vi saknar också en vägledning i betänkandet om att pris och hållbarhet måste balanseras, det vill säga bedömas som lika viktigt vid bedömningen av fonder. Det bör också ingå krav på att ledamöter i myndighetens styrelse ska ha kunskap och erfarenhet av att beakta hållbarhetsaspekter inom finansiell verksamhet.

En särskild risk gäller fondkategoriernas utformning, som enligt utredaren kommer utgöras av ett antal upphandlade indexnära fonder med väldigt låga avgifter. Den typen av relativt passiva lågprisfonder innebär dock att hänsynen till hållbarhet riskerar att bli mycket begränsad, eftersom fonderna inte har samma frihet och resurser som ett ordentligt hållbarhetsarbete kräver. AP7 Såfa förvaltas på liknande sätt och där rimmar ofta investeringarna illa med vad folk förväntar sig kring hållbarhet.

Grundproblemet idag är de flesta fonder kan ge intryck av att ta tillräcklig hänsyn till hållbarhet eftersom det inte är tydligt för spararna vad det innebär i praktiken samt att det inte framgår vad fonderna *inte* tar hänsyn till. Det innebär att spararna har svårt att se en anledning att göra ett annat val. Men de riskerar att bli besvikna när oberoende granskningar visar att deras sparpengar trots allt hamnar i väldigt problematiska bolag och branscher.

Vi vill därför lyfta fram ett förslag som vi tror skulle öka spararnas kunskap, engagemang och drivkraft att göra egna val som ställer högre krav på hållbarhet. Om alla fonder i systemet måste redovisa vilka branscher med höga hållbarhetsrisker som de *inte* exkluderar, samt tydligt redovisa vilka hållbarhetsaspekter de *inte* tar hänsyn till, så skulle spararna få bättre förståelse för vad fonden faktiskt kan innehålla. Branscherna måste uttryckas på ett sätt som spararna förstår, till exempel *gruvbolag* (inte utvinningsindustri), *flygbolag* (inte transporter) etc. Sedan kan fonden i noter till varje bransch ges möjlighet att förklara hur de tar hänsyn till hållbarhet i respektive bransch. På så sätt blir det tydligare för spararna vad fonden faktiskt innehåller och kan söka sig till ett mer hållbart alternativ ifall de önskar.

För Sveriges Konsumenter

Jan Bertoft
Generalsekreterare

Jakob König
Sakkunnig